สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

พิศดาร แสนชาติ[1*], สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง[2], ชาติชัย อุดมกิจมงคล[3], และ ละมัย ร่มเย็น[4]

Pissadarn Saenchat[1], Sanyasorn Swasthaisong[2], Chardchai Udomkijmongkol[3], and Lamai Romyen[4]

[1-4]สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร; Department of Public Administration, Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : pissadarn@snru.ac.th

DOI : 10.14456/jlgisrru.2025.14

Received : March 31, 2025; **Revised :** April 21, 2025; **Accepted :** April 22, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร และ (2) เพื่อศึกษาสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทำการศึกษาแบบเจาะจงจากประชากร คือ ตัวแทนเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครในปี 2566 จำนวน 144 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired Sample T- test และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยภาพรวมการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการถ่ายโอนภารกิจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 สภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ ประกอบด้วย (1) การบริหารโครงสร้างองค์กร (2) การบริหารงานบุคคล (3) การบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ (4) การบริหารยา

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ (5) การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ (6) การบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ และ (7) การกำกับ ติดตาม และประเมินผล
คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารงาน, สาธารณสุขท้องถิ่น, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstract

This research aims to (1) compare the state of local public health administration before and after the mission transfer of Sub-district Health Promotion Hospitals to the Sakon Nakhon Provincial Administration, and (2) to study the expected condition of local public health administration after the transfer of the mission of the Sub-district Health Promotion Hospital to the Sakon Nakhon Provincial Administration Organization. It was a purposive study in population, 144 representatives of officers in Sub-district Health Promotion Hospitals under the Sakon Nakhon Provincial Administration Organization in 2023. Questionnaire was used to collect data. Quantitative data were analyzed using mean, standard deviation, and Paired Sample T-test, and qualitative data were analyzed by content analysis.

The research results showed that: The state of local health administration before and after the mission transfer of Sub-district Health Promotion Hospitals to the Sakon Nakhon Provincial Administration was statistically significantly different at the level of .05. Overall, the local Public health administration after the mission transfer had a significantly higher average score than before the mission transfer at .05. The expected state of local health administration after the mission transfer include: (1) organizational structure management; (2) personnel management; (3) budget, finance, accounting, and supplies management; (4) administration of medicines, medical supplies and devices; (5) management of primary health care and provision of primary care services; (6) management of health service information; and (7) supervision, monitoring and evaluation.
Keywords : Administration, Local Public Health, Sub-District Health Promotion Hospital

บทนำ (Introduction)

ในปี พ.ศ. 2564 กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการถ่ายโอนสถานีอนามัยให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนไว้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ก, 2565) โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

ได้รับการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการป้องกันและบำบัดโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การรักษาพยาบาลอย่างง่าย การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ และการคุ้มครองผู้บริโภค (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551) ให้มีการกำหนดให้โครงสร้างและอัตรากำลังของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างน้อยเป็นไปตามโครงสร้างและอัตรากำลังตามที่เคยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังตามความจำเป็นและเหมาะสมกับปริมาณงานให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น โดยการถ่ายโอนบุคลากรให้เป็นไปตามความสมัครใจ ซึ่งภายหลังการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องดำเนินการบริหารด้านโครงสร้างองค์กร การดำเนินการด้านงานบุคคล การดำเนินการด้านงบประมาณ การเงิน และบัญชีการบริหารภารกิจด้านสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ รวมถึงการกำกับ ติดตาม และประเมินผลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 144 แห่ง จาก 168 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 และได้กำหนดขอบเขตการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารโครงสร้างองค์กร ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ ด้านการบริหารยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ ด้านการบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ ด้านการบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ และ ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2565) แต่เนื่องจากเป็นการรับภารกิจการบริหารงานสาธารณสุขจากกระทรวงสาธารณสุขครั้งแรกขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครประกอบกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพที่ถ่ายโอนมานั้นยังไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมองค์กรและการบริหารงานของราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงได้มีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นดังกล่าวก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจทั้งในด้านการบริหารโครงสร้างองค์กร การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ การบริหารยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ การบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ และการกำกับติดตาม และประเมินผล รวมทั้งศึกษาสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อจะได้นำไปประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปรียบเทียบสภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2. เพื่อศึกษาสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

1. หลักการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการป้องกันและบำบัดโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การรักษาพยาบาลอย่างง่าย การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ และการคุ้มครองผู้บริโภค (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) ซึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สอดคล้องกับกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถรับโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้โดยไม่ละเมิดกฎหมาย โดยกำหนดกิจกรรมบริหารในด้านโครงสร้างองค์กร ด้านงานบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านบริหารภารกิจสาธารณสุขมูลฐานและบริการปฐมภูมิ และด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล (อุดม ทุมโฆสิต และคณะ, 2567) ซึ่งผลการติดตามสถานการณ์การถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2566 มีดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้างองค์กร องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่รับการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกจังหวัดมีการจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) เรียบร้อยแล้ว แต่สมาชิกส่วนใหญ่ของ กสพ. ยังขาดความเข้าใจในความลึกซึ้งของระบบสุขภาพปฐมภูมิ ส่วนเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานบริการสาธารณสุขนั้นมีเพียงบางจังหวัดที่ดำเนินการ นอกจากนั้นยังมีการจัดตั้งกองสาธารณสุขในองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่รับการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกจังหวัด โดยมีการจัดโครงสร้างภายใน มีหัวหน้ากองและหัวหน้าฝ่ายครบแล้ว แต่ส่วนใหญ่ยังอยู่ในสถานะรักษาการ และมีเพียงบางจังหวัดที่จัดทำกรอบกำลัง 3 ปี (อุดม ทุมโฆสิต และคณะ, 2567)

1.2 ด้านงานบุคคล กระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหาการจัดจ้างบุคลากรถ่ายโอนประเภทพนักงานกระทรวงสาธารณสุข (พกส.) ที่ระเบียบหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการสุขภาพยังไม่รองรับด้วยการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำบันทึกตกลงความร่วมมือกับผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขอใช้ระเบียบหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของสถานบริการในการจัดจ้าง พกส. โดยอนุโลม และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจ้างและจัดสรรบุคลากรวิชาชีพที่ขาด

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

แคลนและบุคลากรอื่น ๆ ให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนได้โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่ให้เกินร้อยละ 40 ของงบประมาณ (ศรวณีย์ อวนศรี และคณะ, 2567)

1.3 ด้านงบประมาณ ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า (1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับเงินงบประมาณต่าง ๆ เพิ่มเติมทำให้มีงบประมาณเพียงพอต่อการบริการประชาชน 2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้จัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาบุคลากรขาดแคลนและจัดสรรเงินสวัสดิการให้แก่บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ (3) ระบบการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความยืดหยุ่นคล่องตัว ทำให้การเบิกจ่ายเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทำได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนั้นยังได้มีการแก้ไขปัญหาการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผ่านหน่วยบริการประจำ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยอาศัยมติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2565 ทำให้สามารถกำหนดกลไกการเงินที่หลากหลายรูปแบบภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงในแต่ละพื้นที่ส่งผลให้การบริหารจัดการงบประมาณมีความยืดหยุ่นพอสมควร และการได้รับงบ SML เพิ่มเติมทำให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีงบประมาณเพียงพอ ไม่มีผลกระทบต่อการบริการประชาชน (ศรวณีย์ อวนศรี และคณะ, 2567)

1.4 ด้านบริหารภารกิจสาธารณสุขมูลฐานและบริการปฐมภูมิ องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ดำเนินการในเรื่อง การจัดทำแผนดำเนินงานให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสามารถให้บริการระบบสุขภาพแก่ประชาชนครอบคลุม 5 มิติบริการ การทำบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดให้บุคคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสามารถประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และการทำบันทึกข้อตกลงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อจัดหาผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ แต่ก็ยังมีกิจกรรมที่ยังดำเนินการไม่เรียบร้อย ได้แก่ การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การจัดตั้งระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานพยาบาลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการจัดสรรงบประมาณสมทบที่กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่ (อุดม ทุมโฆสิต และคณะ, 2567)

1.5 ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลถ่ายโอนได้ถูกกำหนดให้จัดบริการปฐมภูมิตามคู่มือการปฏิบัติงานของกระทรวงสาธารณสุขโดยอนุโลม ทั้งเรื่องการจัดบริการสุขภาพทุกกลุ่มวัย การให้บริการสุขภาพครอบคลุม 5 มิติ การบริการส่งต่อ โดยกระทรวงสาธารณสุขจะไม่มีหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลในนามของหน่วยงานต้นสังกัดดังเช่นแต่ก่อน แต่จะมีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานและวิชาการ เช่น การจัดทำมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณสุข การจัดทำแนวทางการสั่งการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในภาวะวิกฤต

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

ฉุกเฉิน การจัดทำแนวทางการกำกับดูแลและประเมินผลดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น (ศรวณีย์ อวนศรี และคณะ, 2567)

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร กำหนดขอบเขตการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยพิจารณาจากหลักการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดและบริบทงานในพื้นที่ จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2565)

2.1 การบริหารโครงสร้างองค์กร หมายถึง การจัดโครงสร้างกลุ่มงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโครงสร้างงานต่าง ๆ ในกลุ่มงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2.2 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การกำหนดกรอบอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาสมรรถนะ การปฏิบัติหน้าที่ราชการและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง เงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ การโยกย้าย การเปลี่ยนแปลงสายงาน และการเกษียณอายุราชการ

2.3 การบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ หมายถึง การบริหารเงินบำรุง เงินสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่อุดหนุนเฉพาะกิจเป็นงบประมาณอุดหนุนค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เงินอุดหนุนทั่วไปสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณสุขเป็นงบดำเนินงาน งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางและคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมอบหน้าที่และอำนาจอนุมัติใช้เงินบำรุงก่อหนี้ผูกพัน การมอบหน้าที่และอำนาจให้ลงนามอนุมัติโครงการที่ต้องใช้เงินบำรุง ยกเว้นกรณีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การจัดซื้อ/จัดจ้าง การจัดทำทะเบียน/รายงานพัสดุและการขออนุมัติจำหน่ายพัสดุประจำปี

2.4 การบริหารยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ หมายถึง การจัดสรรยา เวชภัณฑ์มิใช่ยา เครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์จากโรงพยาบาลแม่ข่าย การจัดหาเวชภัณฑ์อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ บัญชีรายการยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การบริหารจัดการยาและใช้ยาอย่างเหมาะสม การสำรองยาในปริมาณที่เหมาะสม คลังยา สถานที่จัดเก็บยาและเวชภัณฑ์เป็นไปตามมาตรฐาน การมียาและเวชภัณฑ์เพียงพอ การจัดทำบัญชีและควบคุมการเบิกจ่ายเวชภัณฑ์ และระบบควบคุมยาหมดอายุ

2.5 การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ หมายถึง การให้บริการระบบสุขภาพแก่ประชาชนครอบคลุม 5 มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การส่งเสริมสุขภาพ การบำบัดและป้องกันควบคุมโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์และการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรม การบูรณาการโครงการและกิจกรรมตามแผนสุขภาพชุมชนของกองทุนหลักประกันสุขภาพ

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

ในระดับพื้นที่ การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิ กลุ่มพื้นที่สุขภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะกรรมการบริหารสถานบริการสาธารณสุข

2.6 การบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ หมายถึง การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลการให้บริการสุขภาพ JHCIS หรือ Hosxp pcu การส่งข้อมูลบริการสุขภาพ 43 แฟ้ม ไปยังระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) การใช้งานระบบ Cloud Server (GDCC Cloud) และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2.7 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล หมายถึง การกำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่ประกอบด้วยหลายภาคส่วนเพื่อดำเนินการประเมินผลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการตรวจราชการแบบบูรณาการของจังหวัด และคณะอนุกรรมการบริหารภารกิจถ่ายโอนด้านสาธารณสุขให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการวิจัยนี้ได้นำแนวคิดจากขอบเขตการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 7 ด้านดังกล่าว มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยจะศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจ รวมทั้งศึกษาสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

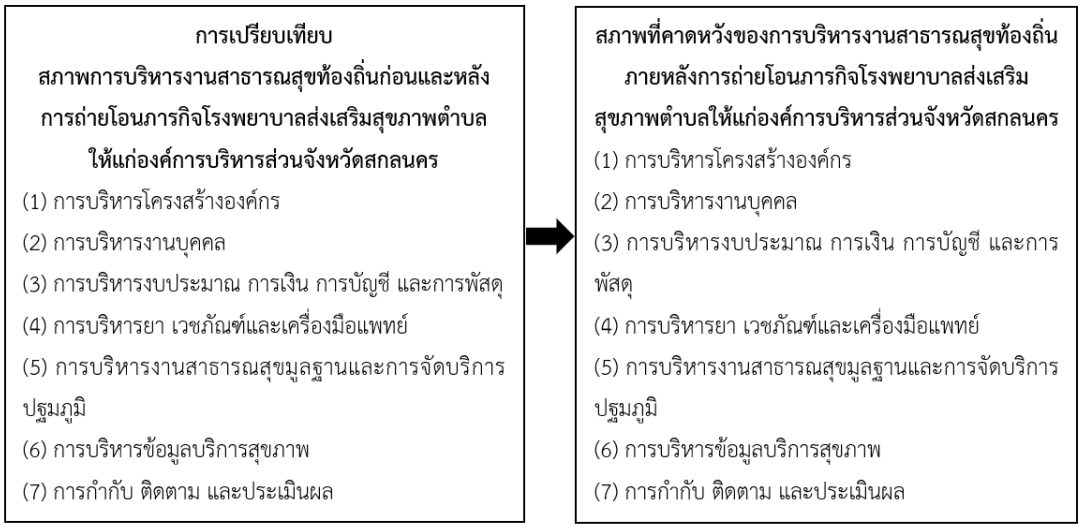

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากร ได้แก่ ตัวแทนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครในปี 2566 จำนวน 144 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวม 144 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2566) เนื่องจากประชากรในการวิจัยมีจำนวนไม่มากนักและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการถ่ายโอนภารกิจ ดังนั้นจึงได้เลือกศึกษาแบบเจาะจงจากประชากรทั้งหมดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ขอบเขตเชิงเนื้อหา คือ การบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นมี 7 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารโครงสร้างองค์กร (2) การบริหารงานบุคคล (3) การบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ (4) การบริหารยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ (5) การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ (6) การบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ และ (7) การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

2.2 ขอบเขตเชิงพื้นที่ คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 144 แห่ง

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (คำถามแบบเลือกตอบ) และเชิงคุณภาพ (คำถามปลายเปิด) ในชุดเดียวกัน โดยแบ่งเป็น 8 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 รหัสสถานพยาบาลและอำเภอที่ตั้งของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นการเติมคำในช่องว่าง ส่วนที่ 2 การบริหารโครงสร้างองค์กร เป็นแบบเลือกตอบ 31 ข้อ และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ ส่วนที่ 3 การบริหารงานบุคคล เป็นแบบเลือกตอบ 32 ข้อ และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ ส่วนที่ 4 การบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ เป็นแบบเลือกตอบ 9 ข้อ และเป็นคำถามปลายเปิด 3 ข้อ ส่วนที่ 5 การบริหารยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ เป็นแบบเลือกตอบ 10 ข้อ และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ ส่วนที่ 6 การบริหารสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ เป็นแบบเลือกตอบ 9 ข้อ และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ ส่วนที่ 7 การบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ข้อ และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ และส่วนที่ 8 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นแบบเลือกตอบ 5 ข้อ และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างประเด็นคำถามกับนิยามปฏิบัติการอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งค่า IOC ที่ยอมรับได้ว่ามีความเที่ยงตรงต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (พิสุทธา อารีราษฎร์, 2551) และนำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะประชากรคล้ายคลึงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบราค พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .891 และการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมืออยู่ระหว่าง .773 ถึง .965

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ปรับรูปแบบเป็น google form โดยทำหนังสือส่งจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แล้วส่งสำเนาหนังสือและลิ้งก์ google form ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครทั้ง 144 แห่ง พร้อมนัดหมายกำหนดการส่งกลับ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired Sample T- test และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

7. การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครให้การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2566 COA NO. 058/2566 IEC NO. HE 66-043

ผลการวิจัย (Research Results)

1. สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05 แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ประเด็นการเปรียบเทียบ	ก่อนการถ่ายโอนภารกิจ		หลังการถ่ายโอนภารกิจ			
	μ	σ	μ	σ	t	P
1. การบริหารโครงสร้างองค์กร (30 คะแนน)	21.92	6.26	27.18	1.90	-10.07	.000*
2. การบริหารงานบุคคล (30 คะแนน)	25.81	6.31	29.07	5.35	-7.79	.000*
3. การบริหารงานด้านงบประมาณ การเงิน บัญชี และการพัสดุ (10 คะแนน)	8.49	1.89	10.69	1.75	-10.86	.000*
4. การบริหารงานด้านการบริหารยา เวชภัณฑ์ และเครื่องมือแพทย์ (10 คะแนน)	8.79	.53	9.58	.76	-14.46	.000*
5. การบริหารงานด้านสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ (10 คะแนน)	8.08	.83	8.42	.75	-4.07	.000*
6. การบริหารงานด้านข้อมูลบริการสุขภาพ (5 คะแนน)	3.91	.37	3.90	.35	.45	.656
7. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล (5 คะแนน)	4.73	.62	3.47	1.07	14.19	.000*
รวม (100 คะแนน)	**81.72**	**10.97**	**92.31**	**7.17**	**-11.78**	**.000***

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า คะแนนเฉลี่ยของภาพรวมการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมีความแตกต่างจากก่อนการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 92.31 คะแนน ซึ่งสูงกว่าก่อนการถ่ายโอนภารกิจที่มีคะแนนเฉลี่ย 81.72 คะแนน เมื่อพิจารณาการบริหารรายด้านพบว่า มีการบริหารงาน 5 ด้านที่คะแนนเฉลี่ยภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมีความแตกต่างจากก่อนการถ่ายโอนภารกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น ประกอบด้วย (1) การบริหารโครงสร้างองค์กร ก่อนถ่ายโอนภารกิจ 21.92 คะแนน ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ 27.18 คะแนน (2) การบริหารงานบุคคล ก่อนการถ่ายโอนภารกิจ 25.81 คะแนน ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ 29.07 คะแนน (3) การบริหารงานงบประมาณ การเงิน บัญชี และการพัสดุ ก่อนถ่ายโอนภารกิจ 8.49 คะแนน ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ 10.69 คะแนน (4) การบริหารยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ ก่อนการถ่ายโอนภารกิจ 8.79 คะแนน ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ 9.58 คะแนน และ (5) การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ ก่อนการถ่ายโอนภารกิจ 8.08 คะแนน ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ 8.42 คะแนน

ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมีคะแนนเฉลี่ยต่ำลง แตกต่างจากก่อนการถ่ายโอนภารกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ก่อนการถ่ายโอนภารกิจมี 4.73 คะแนน แต่ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมีเพียง 3.47 คะแนน ส่วนการบริหารข้อมูลบริการสุขภาพก่อนการถ่ายโอนภารกิจและภายหลังการถ่ายโอนภารกิจไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนการถ่ายโอนภารกิจมี 3.91 คะแนน และภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมี 3.90 คะแนน ตามลำดับ

2. สภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ประเด็นการบริหารงานและสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ประเด็น	สภาพที่คาดหวัง
2.1 การบริหารโครงสร้างองค์กร	2.1.1 ผู้บังคับบัญชาสูงสุดคือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองลงมาคือปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้อำนวยการกองสาธารณสุขตามลำดับ 2.1.2 มีผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นหัวหน้าหน่วยงาน 2.1.3 ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีกลุ่มงานบริหารสาธารณสุข กลุ่มงานส่งเสริมป้องกันควบคุมโรค และกลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว
2.2 การบริหารงานบุคคล	2.2.1 อัตราเงินเดือนของบุคลากรต้องมีอัตราเท่าเดิมหรืออัตราที่สูงกว่าเดิม 2.2.2 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ได้แก่

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

	1) ผู้ดำรงตำแหน่งสายวิชาการมีความก้าวหน้าในระดับชำนาญการพิเศษถึงระดับเชี่ยวชาญ และผู้ดำรงตำแหน่งสายงานทั่วไปมีความก้าวหน้าถึงระดับอาวุโสทุกตำแหน่ง 2) ผู้ที่มีคุณวุฒิตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งมีโอกาสสอบคัดเลือกเพื่อเปลี่ยนสายงานเป็นตำแหน่งประเภทวิชาการในสังกัดเดิมได้ 3) นำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเดิมที่กระทรวงสาธารณสุขมานับรวมเป็นระยะเวลาในการเลื่อน แต่งตั้ง และใช้ในการสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นได้ 2.2.3 มีมาตรฐานในการบริหารงานบุคคลที่ชัดเจนและโปร่งใส เน้นที่สมรรถนะของบุคลากร และมีแผนพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขที่ชัดเจน 2.2.4 บุคลากรได้รับสิทธิและสวัสดิการตามกฎหมาย การโยกย้ายและการเปลี่ยนแปลงสายงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส
2.3 การบริหารงบประมาณ การเงิน บัญชี และการพัสดุ	2.3.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับงบประมาณเพียงพอ ดังนี้ 1) เงินอุดหนุนทั่วไปสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณสุขเป็นงบดำเนินงาน 2) งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น 3) เงินจัดสรรจากหน่วยบริการประจำแม่ข่ายที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 4) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุขเป็นงบประมาณอุดหนุนค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง 2.3.2 ได้รับมอบหมายหน้าที่และอำนาจให้ดำเนินการเกี่ยวกับค่าบำรุงรักษาพยาบาลที่จัดเก็บเองสามารถอนุมัติใช้เงินบำรุงก่อหนี้ผูกพัน และลงนามอนุมัติโครงการที่ต้องใช้เงินบำรุง ยกเว้นกรณีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล 2.3.3 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินการบัญชี
2.4 การบริหารยาเวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์	2.4.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับการจัดสรรยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์จากโรงพยาบาลแม่ข่ายอย่างเพียงพอ 2.4.2 มีงบประมาณในการจัดหาเวชภัณฑ์อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติอย่างเพียงพอ 2.4.3 มีการจัดทำบัญชีและควบคุมการเบิกจ่ายเวชภัณฑ์เป็นไปตามมาตรฐานและระเบียบและอยู่ภายใต้บัญชียาและเวชภัณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารยาและเวชภัณฑ์ระดับจังหวัดกำหนด 2.4.4 มีการบริหารจัดการยาและใช้ยาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้สั่งใช้ยา มีการสำรองยาในปริมาณที่เหมาะสม มียาและเวชภัณฑ์เพียงพอไม่มียาขาดช่วงคราว 2.4.5 มีการจัดเก็บยาและเวชภัณฑ์ในคลังยาหรือสถานที่เหมาะสม ปลอดภัย และมีมาตรฐาน 2.4.6 มีระบบควบคุมยาหมดอายุหรือเสื่อมสภาพก่อนวันหมดอายุ

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพที่คาดหวัง
2.5 การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ	2.5.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีหน้าที่และอำนาจในการจัดให้บริการระบบสุขภาพแก่ประชาชนครอบคลุม 5 มิติ คือ การป้องกันและบำบัดโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การรักษาพยาบาลอย่างง่าย การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ และการคุ้มครองผู้บริโภค 2.5.2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และดำเนินการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ 2.5.3 มีกลุ่มพื้นที่สุขภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบประสานงานและกำกับดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และมีคณะกรรมการบริหารสถานบริการสาธารณสุขรับผิดชอบดูแลและกำกับการดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2.5.4 มีการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิตามคู่มือคุณภาพมาตรฐานบริการสุขภาพปฐมภูมิกระทรวงสาธารณสุข 2.5.5 การปฏิบัติหน้าที่บุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน และกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง 2.5.5 มีการบูรณาการโครงการและกิจกรรมตามแผนสุขภาพชุมชนของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับพื้นที่/ตำบลในสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล
2.6 การบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ	2.6.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการใช้งานระบบ Cloud Server (GDCC Cloud) มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลการให้บริการสุขภาพ JHCIS หรือ Hosxp pcu ที่เคยใช้งานในอดีตจนถึงปัจจุบัน 2.6.2 มีบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดทำและส่งข้อมูลบริการสุขภาพ 43 แฟ้ม ไปยังระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) เป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 2.6.3 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดำเนินการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) อย่างเคร่งครัด
2.7 การกำกับติดตาม และประเมินผล	2.7.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ชัดเจน 2.7.2 มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะทำงานที่ประกอบด้วยหลายภาคส่วนในการประเมินผลตามคู่มือการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และแจ้งให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลรับทราบแนวทางการกำกับดูแลและประเมินผล 2.7.3 มีการได้รับการกำกับ ติดตาม ประเมินผลงานแบบเสริมพลังและการรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามแนวทางและคู่มือที่หน่วยงานกำหนด อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยภาพรวมการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการถ่ายโอนภารกิจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายด้าน พบว่า การบริหารโครงสร้างองค์กร การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงิน บัญชี และการพัสดุ การบริหารยาเวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ และการบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการถ่ายโอนภารกิจ แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีศักยภาพและมีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าว ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีนโยบายดำเนินการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านสาธารณสุขตามแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้กำหนดโครงสร้างให้มีกองสาธารณสุขเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ และได้ดำเนินการด้านสิทธิและสวัสดิการของข้าราชการที่ถ่ายโอนต้องไม่ต่ำกว่าเดิม (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, 2564) ทั้งนี้อาจพัฒนาการให้บริการรักษาพยาบาลในระดับที่สูงขึ้นได้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2553) ประกอบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครสามารถดำเนินการตามบันทึกตกลงความร่วมมือที่ได้ทำไว้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครในการพัฒนาด้านบุคลากร ด้านการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ด้านวิชาการ ด้านข้อมูลบริการสุขภาพ และด้านระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2565) ให้เป็นไปตามมีอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดมีการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566) และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดประกาศ (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) สอดคล้องผลการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินการด้านโครงสร้างองค์การ การจัดการบุคคล การจัดการด้านงบประมาณและการบัญชี การจัดการด้านสาธารณสุขมูลฐาน และการจัดการติดตาม กำกับ และประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่รับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ได้ดำเนินงานที่รับผิดชอบโดยตรงสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย (อุดม ทุมโฆสิต และคณะ, 2567)

สำหรับคะแนนเฉลี่ยของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่ต่ำลงนั้น แสดงให้เห็นว่าในระยะเปลี่ยนผ่านนี้ยังไม่สามารถจัดระบบการกำกับติดตามและประเมินผลที่ลงตัว อาจเป็นเพราะความไม่ชัดเจน

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

ในบทบาทหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวคือ ก่อนการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ภารกิจดังกล่าวเป็นของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) แต่ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจได้กำหนดให้คณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) เป็นผู้มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และประเมินผลการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) แต่การสรรหาคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ยังไม่เรียบร้อย และถึงแม้ว่าจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่แล้ว แต่คณะกรรมการส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในความลึกซึ้งของระบบสุขภาพปฐมภูมิ (อุดม ทุมโฆสิต และคณะ, 2567) จึงทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถทำการประเมินผลการปฏิบัติได้ครบถ้วน

ส่วนในการบริหารข้อมูลบริการสุขภาพก่อนการถ่ายโอนภารกิจและภายหลังการถ่ายโอนภารกิจที่คะแนนเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันนั้น เป็นเพราะโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยังคงใช้ระบบการบริหารข้อมูลสุขภาพแบบเดิมที่เคยใช้เมื่อครั้งยังสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2566) แตกต่างจากผลการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหลังได้รับการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่พบว่า มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพียงบางแห่งเท่านั้นที่ดำเนินงานในเรื่องการจัดวางระบบฐานข้อมูลสุขภาพระดับพื้นที่ (อุดม ทุมโฆสิต และคณะ, 2567) และแตกต่างจากผลการศึกษาผลกระทบการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลสาธารณสุขกับกระทรวงสาธารณสุข (ไพโรจน์ พรหมพันใจ และคณะ, 2567)

2. สภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2.1 โครงสร้างองค์กรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลภายหลังการถ่ายโอนภารกิจมีความชัดเจนกว่าก่อนการถ่ายโอน มีการจัดกลุ่มงานอย่างเป็นกิจจะลักษณะเพิ่มขึ้น มีผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี และเจ้าพนักงานธุรการเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก็ยังมีไม่ครบตามกรอบอัตรากำลังที่กำหนดไว้ บุคลากรบางส่วนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านระเบียบและกฎหมาย รวมทั้งการจัดโครงสร้างบริหาร การบังคับบัญชา และการจัดระบบสื่อสารยังไม่มีความชัดเจนและครอบคลุมในการปฏิบัติงาน (บัวบุญ อุดมทรัพย์ และผดารณัช พลไชยมาตย์, 2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือกลุ่มพนักงานกระทรวงสาธารณสุขที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่มีระเบียบและแนวทางของในการจัดจ้าง (สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย และคณะ, 2565 ; อติญาณ์ ศรเกษตริน และคณะ, 2566) ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหานี้ด้วยการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขอใช้ระเบียบหลักเกณฑ์ว่าด้วยเงินบำรุงของสถานบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อจัดจ้างพนักงานกระทรวงสาธารณสุขไปก่อนโดยอนุโลม (ศรวณีย์ อวนศรี และคณะ, 2567) ทั้งนี้จำเป็นต้องปรับปรุงระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการ

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

จัดจ้างบุคลากรประเภทดังกล่าวอย่างชัดเจน (สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย และคณะ, 2565) และยังมีการกำหนดให้นักวิชาการสาธารณสุข และพยาบาลวิชาชีพสามารถดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้ (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) นอกจากนั้นยังมีปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนการถ่ายโอนที่ทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวในการทำงานร่วมกันของทั้งสองฝ่ายด้วย (จรวยพร ศรีศศลักษณ์, 2560)

2.2 ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานบุคคลเป็นอย่างยิ่ง จึงมีการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งในเรื่องความก้าวหน้าในตำแหน่ง การเปิดโอกาสให้สอบคัดเลือกเพื่อเปลี่ยนสายงาน การปรับอัตราเงินเดือนที่สูงขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม การนำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเดิมมานับรวมเป็นระยะเวลาในการเลื่อนและแต่งตั้ง รวมถึงใช้ในการสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น หน่วยงานต้นสังกัดได้เน้นที่สมรรถนะของบุคลากรเป็นหลักและมีมาตรฐานในการบริหารงานบุคคลของที่ชัดเจนและโปร่งใส มีแผนพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขที่ชัดเจน บุคลากรได้รับสิทธิและสวัสดิการตามกฎหมาย รวมทั้งการโยกย้ายและการเปลี่ยนแปลงสายงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) สอดคล้องกับหลักการถ่ายโอนภารกิจที่ยึดหลัก “ภารกิจไป งบประมาณไป ตำแหน่งไป บุคลากรสมัครใจ” โดยสิทธิประโยชน์และความก้าวหน้าของบุคลากรถ่ายโอนจะต้องได้รับไม่ต่ำกว่าเดิม ทั้งตำแหน่ง เงินเดือน และการคงระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเดิมที่กระทรวงสาธารณสุขมานับต่อเนื่องได้ (สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย และคณะ, 2565) และเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่นเรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตำแหน่งทั่วไปและประเภทวิชาการให้ดำรงตำแหนงในระดับที่สูงขึ้น พ.ศ. 2561 ทำให้ข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งและมีความเหมาะสม สามารถยื่นขอรับการประเมินเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นได้ (ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา และคณะ , 2564)

2.3 ในสภาพที่คาดหวังเรื่องการบริหารงบประมาณ การเงิน บัญชี และการพัสดุ ที่เสนอว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เงินจากหน่วยบริการประจำแม่ข่ายที่ได้ รับเงินสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุขสิ่งก่อสร้าง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับค่าบำรุงรักษาพยาบาลที่จัดเก็บเอง ให้สามารถอนุมัติใช้เงินบำรุงก่อหนี้ผูกพัน ให้ลง

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

นามอนุมัติโครงการที่ต้องใช้เงินบำรุงยกเว้นกรณีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และควรมีบุคลากรตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินการบัญชีปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครกำลังดำเนินการตามข้อเสนอดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564 ; กระทรวงมหาดไทย, 2565; สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย, 2565; สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2565; สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ข., 2565; สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ค., 2565) ที่กำหนดให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีแหล่งรายรับจากหลายแหล่ง ทั้งจากหน่วยบริการประจำของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจซึ่งเป็นค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เงินอุดหนุนทั่วไปที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณสุขเป็นงบดำเนินงาน (เงินบำรุง) งบประมาณที่สนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมถึงกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและสามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงทีมากขึ้น (สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย และคณะ, 2565) ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณโดยการโอนงบประมาณโดยตรง (ไพโรจน์ พรหมพันใจ และคณะ, 2567) แต่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครยังไม่สามารถดำเนินงานได้จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ การรับการจัดสรรเงินจากหน่วยบริการประจำแม่ข่ายที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และการรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุข เป็นงบประมาณอุดหนุนค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2566) ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้รับเงินสนับสนุนที่เป็นงบบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคจากโรงพยาบาลแม่ข่ายเครือข่ายหน่วยคู่สัญญาของบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา และคณะ, 2564)

2.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีความคาดหวังว่าจะได้รับการจัดสรรยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยา รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์จากโรงพยาบาลแม่ข่ายอย่างเพียงพอ ได้รับงบประมาณในการจัดหาเวชภัณฑ์อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติอย่างเพียงพอ มีการจัดทำบัญชีและควบคุมการเบิกจ่ายเวชภัณฑ์เป็นไปตามมาตรฐานและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยบัญชีรายการยาและเวชภัณฑ์อยู่ภายใต้บัญชียาและเวชภัณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารยาและเวชภัณฑ์ระดับจังหวัดกำหนด มีการบริหารจัดการยาและใช้ยาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้สั่งใช้ยา มีการสำรองยาในปริมาณที่เหมาะสม มียาและเวชภัณฑ์เพียงพอไม่มียาขาดชั่วคราว คลังยาหรือสถานที่จัดเก็บยาและ

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

เวชภัณฑ์เป็นไปตามมาตรฐานและมีการจัดเก็บอย่างเหมาะสมและปลอดภัย รวมทั้งต้องการให้มีระบบควบคุมยาหมดอายุหรือเสื่อมสภาพก่อนวันหมดอายุนั้น ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี แต่ในคู่มือการถ่ายโอนภารกิจฯ ปี 2564 ไม่ได้กำหนดขั้นตอนหรือแนวปฏิบัติในด้านการบริหารจัดการยาและเวชภัณฑ์ที่มิใช่ยาไว้อย่างชัดเจน (ศรวณีย์ อวนศรี และคณะ, 2567) ยังไม่มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลถ่ายโอน จึงทำให้เครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ(CUP) ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดสรรยาและเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยาให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี และคณะ, 2566) ส่งผลให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครเกิดปัญหาในการบริหารจัดการหลายประการ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2566) ทั้งปัญหาในการประสานงาน ระเบียบและกฎหมาย การจัดโครงสร้างบริหาร สายการบังคับบัญชา และการจัดระบบสื่อสาร ซึ่งคล้ายคลึงกับปัญหาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (บัวบุญ อุดมทรัพย์ และ ผดารณัช พลไชยมาตย์, 2565) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครจึงได้ทำบันทึกตกลงความร่วมมือกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครให้การบริหารยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผ่านโรงพยาบาลแม่ข่ายเหมือนดังเช่นที่เคยปฏิบัติมาก่อน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2566) ในขณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งได้กำหนดการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มิใช่ยาด้วยตนเอง (ศรวณีย์ อวนศรี และคณะ, 2567)

2.5 ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจแล้ว การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้รับการปฏิบัติให้ดีขึ้นเป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ การจัดให้บริการระบบสุขภาพแก่ประชาชนครอบคลุม 5 มิติ การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ มีกลุ่มพื้นที่สุขภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบประสานงานและกำกับดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และมีคณะกรรมการบริหารสถานบริการสาธารณสุขรับผิดชอบดูแลและกำกับการดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้ทำบันทึกตกลงความร่วมมือกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครในการจัดบริการปฐมภูมิและงานสาธารณสุขมูลฐานให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุดตามเจตนารมณ์ของการถ่ายโอนภารกิจ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2565) ประกอบกับวัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลที่มุ่งเน้นการทำงานที่เข้าถึงประชาชนอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับลักษณะงานสาธารณสุขมูลฐานและการบริการสุขภาพปฐมภูมิ จึงทำให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีและสามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย และคณะ, 2565) แต่ในทางตรงข้ามโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกลับมีผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิที่ลดลง

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

เนื่องจากยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ราชการบริหารส่วนกลางกำหนด จึงทำให้เกิดข้อกังวลเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง การดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องและการรักษามาตรฐานการจัดบริการสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยระบบสุขภาพปฐมภูมิและการจัดบริการในเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ (อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี และคณะ, 2566) นอกจากนี้ยังมีการดำเนินงานที่คงสภาพเดิม 3 เรื่อง ได้แก่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนครเป็นผู้ควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของบุคลากรในสังกัดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การปฏิบัติหน้าที่ราชการของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสาธารณสุขชมชน และกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการบูรณาการโครงการและกิจกรรมตามแผนสุขภาพชุมชนของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับพื้นที่/ตำบล เป็นไปตามแนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564)

2.6 ในด้านการบริหารข้อมูลบริการสุขภาพนั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครยังคงใช้ระบบเดิมที่เคยใช้เมื่อครั้งที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและมีข้อตกลงที่ชัดเจนร่วมกันระหว่างสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครและองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครให้ถือปฏิบัติ ซึ่งทำให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการใช้งานระบบ Cloud Server (GDCC Cloud) และมีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) ได้ดีขึ้น ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรีและองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีที่ใช้ระบบฐานข้อมูลสุขภาพ PCC on Cloud ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีการเตรียมความพร้อมระบบฐานข้อมูลสุขภาพและฝึกอบรมบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก่อนการถ่ายโอนภารกิจ (ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา และคณะ, 2565) ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองยืนยันให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัดดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบ e-claim ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและใช้ระบบบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข (อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี และคณะ, 2566) แต่ในอีกส่วนหนึ่งพบว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครกลับมีผลการปฏิบัติงานลดลงในเรื่องการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพให้เชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลการให้บริการสุขภาพ JHCIS หรือ Hosxp pcu และเรื่องการส่งข้อมูลบริการสุขภาพ 43 แฟ้ม ไปยังระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) เป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจนในการให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องส่งรายงานดังกล่าว รวมทั้งผู้ปฏิบัติเห็นว่าข้อมูลบางรายการมีความซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็นต่องานบริการสุขภาพประชาชน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2566) ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงต้องทบทวนและปรับปรุงการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และแอปพลิเคชั่นสำหรับให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใช้บันทึกข้อมูลการ

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

บริการสุขภาพ รายงานผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด ประสานงาน และติดต่อสื่อสาร ลดความยุ่งยากซ้ำซ้อนในการบันทึกและนำส่งข้อมูล (พีรสิทธิ์ คำนวณศิลป์ และคณะ, 2566)

2.7 ในประเด็นการกำกับ ติดตาม และประเมินผล นั้นได้มีแนวทางและข้อกำหนดให้คณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่กำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยให้สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะทำงานที่ประกอบด้วยหลายภาคส่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม แล้วรายงานผลการประเมินการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการตรวจราชการแบบบูรณาการของจังหวัด และคณะอนุกรรมการบริหารภารกิจถ่ายโอนด้านสาธารณสุขให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) แต่ในพื้นที่จังหวัดสกลนครยังไม่มีการตั้งคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำให้คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) เป็นผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเช่นเดิม ซึ่งก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่เพราะอยู่ต่างสังกัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจึงไม่ได้รับทราบแนวทางการกำกับดูแลและประเมินผลตามคู่มือการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ยังไม่ได้รับการกำกับ ติดตามและประเมินผลงาน ไม่มีการรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามแนวทางและคู่มือที่หน่วยงานกำหนด อย่างไรก็ตามทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครได้มีความพยายามร่วมกันในการจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ได้ โดยในระหว่างนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจที่ประกอบด้วยหลายภาคส่วนเพื่อดำเนินการประเมินผลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2566) ซึ่งสถานการณ์นี้ก็เคยเกิดขึ้นในพื้นที่ในจังหวัดระยองที่มีการถ่ายโอนภารกิจเช่นกัน โดยผู้มีส่วนได้เสียในระบบสุขภาพปฐมภูมิมีข้อกังวลเกี่ยวกับความเหมาะสมเพียงพอของขอบเขตอำนาจหน้าที่ องค์ประกอบและความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี และคณะ, 2566)

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีความแตกต่างจากก่อนการถ่ายโอนภารกิจ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่า และมีสภาพที่คาดหวัง 7 ด้าน ประกอบด้วย

1. การบริหารโครงสร้างองค์กร แบ่งเป็น (1) สายบังคับบัญชามีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด รองลงมาคือปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้อำนวยการกองสาธารณสุข

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

ตามลำดับ (2) มีผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นหัวหน้าหน่วยงาน และ (3) การบริหารงานภายในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแบ่งเป็น 3 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารสาธารณสุข กลุ่มงานส่งเสริม ป้องกัน ควบคุมโรค และกลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว

2. การบริหารงานบุคคล แบ่งเป็น (1) การกำหนดอัตราเงินเดือน (2) ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ (3) มาตรฐานการบริหารงานบุคคล และ (4) สิทธิ สวัสดิการ การโยกย้ายและการเปลี่ยนแปลงสายงาน

3. การบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ แบ่งเป็น (1) การได้รับงบประมาณที่เพียงพอ (2) การมอบหมายหน้าที่และอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับเงินบำรุง และ (3) มีบุคลากรตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินการบัญชี

4. การบริหารยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ แบ่งเป็น (1) การรับการจัดสรรยา เวชภัณฑ์มิใช่ยา เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ (2) การจัดหาเวชภัณฑ์อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิง (3) การจัดทำบัญชีและควบคุมการเบิกจ่ายเวชภัณฑ์ (4) มีการบริหารจัดการยา การใช้ยา และการสำรองยา และ (5) มาตรฐานคลังยา สถานที่จัดเก็บยาและเวชภัณฑ์ (6) ระบบควบคุมยาหมดอายุหรือเสื่อมสภาพ

5. การบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ แบ่งเป็น (1) อำนาจหน้าที่การให้บริการระบบสุขภาพ (2) การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ (3) กลุ่มพื้นที่สุขภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและคณะกรรมกา รบริหารสถานบริการสาธารณสุข (4) การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิ (5) การควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรม และการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ และ (6) การบูรณาการโครงการและกิจกรรมตามแผนของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับพื้นที่

6. การบริหารข้อมูลบริการสุขภาพ แบ่งเป็น (1) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ (2) การส่งข้อมูลบริการสุขภาพ และ (3) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

7. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล แบ่งเป็น (1) คณะกรรมการกำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (2) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะทำงาน และ (3) การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โอสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

สภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

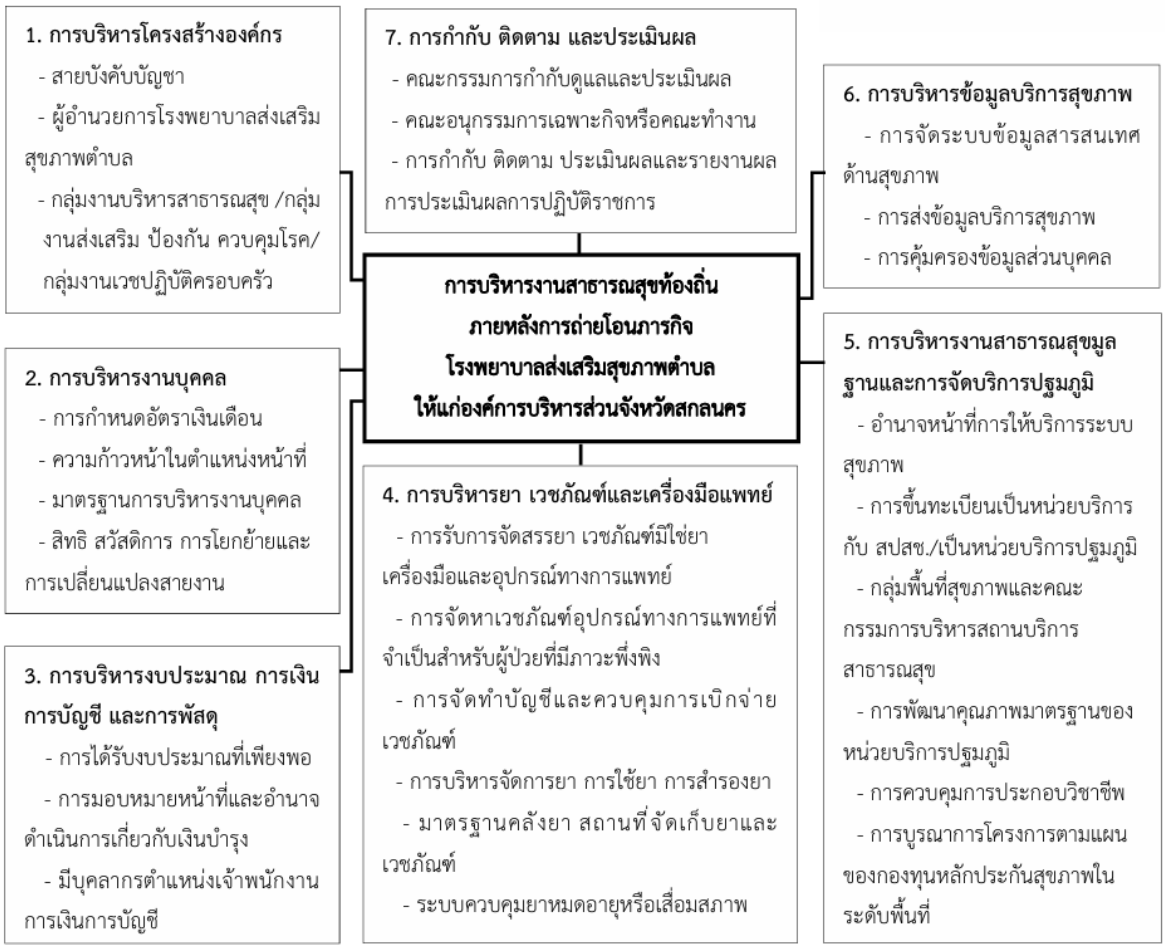

ภาพที่ 2 สภาพที่คาดหวังของการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นภายหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครควรพิจารณาร่วมกันถึงแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ควรให้ความสำคัญต่อการสรรหาคณะกรรมการคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ที่เข้าใจงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างแท้จริง รวมทั้งทำการสรรหาคณะกรรมการบริหารสถานบริการสาธารณสุข และคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะทำงานที่มาจากหลายภาคส่วนเพื่อการกำกับ ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดคือ มุ่งศึกษาการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นตามแนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด และบันทึกตกลงความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครในด้านการสาธารณสุขมูลฐานและบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิเฉพาะใน 7 ด้าน จึงทำให้ขาดข้อมูลสำคัญในอีกหลายมิติ อาทิ การมีส่วนร่วมของประชาชน และความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่าย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาในมิติที่ขาดไป

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). *กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.*

กระทรวงมหาดไทย. (2565). *ซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังของโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.*

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). *แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (ฉบับที่ 2).*

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2564). *แนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด.*

จรวยพร ศรีศศลักษณ์. (2560). *สรุปบทเรียนการถ่ายโอนภารกิจด้านสาธารณสุขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารระดับสูงกระทรวงสาธารณสุข ครั้งที่ 36 ปี 2560.* สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา, M. Ramesh, วิทยา โชคเศรษฐกิจ, ภควัฒน์ ภูริพงศ์ธนวัต, อุกฤษณ์ กฤตยโสภณ, ณฐนภ ศรัทธาธรรม, และเยาวัลยา อ่อนโพธิ์ทอง. (2564). *การสังเคราะห์ข้อเสนอและออกแบบเชิงนโยบายการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด.* สไมล์ก๊อปปี้.

ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา, โกเมนทร์ ทิวทอง, อนุวัตร แก้วเชียงหวาง, ทองดี มุ่งดี, บัณฑิต ตั้งเจริญดี, และภัชร์จิรัสม์ ธัชเมฆรัตน์. (2565). *โครงการพัฒนาตัวแบบระบบสุขภาพปฐมภูมิขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและแนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและการมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรีและองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี.* วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

บัวบุญ อุดมทรัพย์, และผดารณัช พลไชยมาตย์. (2565). ผลการพัฒนารูปแบบประสานงานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กรณีถ่ายโอนไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. *วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น, 30*(2), 131-143.

พิสุทธา อารีราษฎร์. (2551). *การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา.* อภิชาตการพิมพ์.

พีรสิทธิ์ คำนวณศิลป์, ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา, ศิริศักดิ์ เหล่าจันขาม, กฤชวรรธน์ โล่วัชรินทร์, และปานปั้น รองหานาม. (2566). *การขับเคลื่อนการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระบบสุขภาพปฐมภูมิขององค์การบริหารส่วนจังหวัด: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (ข้อเสนอเชิงนโยบาย).* สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ไพโรจน์ พรหมพันใจ, ทิพยรัตน์ สิงห์ทอง, ธีระวุธ ธรรมกุล, และ พรศักดิ์ อยู่เจริญ. (2567). ผลกระทบการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต่อระบบการบริหารจัดการด้านการป้องกันควบคุมโรคของประเทศไทย. *วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น, 31*(2), 1-16.

ศรวณีย์ อวนศรี, กมลพัฒน์ มากแจ้ง, สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย, ศศิวิมล อ่อนทอง, นิจนันท์ ปาณะพงศ์, และ ธนินทร์ พัฒนศิริ. (2567). การถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย: ความก้าวหน้าและความท้าทาย. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 18(3),* 314-330.

สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย, กมลพัฒน์ มากแจ้ง, ศรวณีย์ อวนศรี, วิมลรัตน์ ถนอมศรีเดชชัย, ธนินทร์ พัฒนศรี, ศักดิธัช อิทธิพสิฐ, วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร, และวลัยพร พัชรนฤมล. (2565). *กลไกการประมวลสถานการณ์และการสนับสนุนงานวิชาการนโยบายและระบบสุขภาพ: กรณีการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด.* มูลนิธิเพื่อการพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ.

สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย. (2565). *แนวทางการพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อตกลงการจัดสรรเงินจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพื่อสนับสนุนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี (สอน.) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่ถ่ายโอน.*

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ก. (2565). *แนวทางการบริหารการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด.*

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ข. (2565). *การมอบอำนาจในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ60 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด.*

Citation : Saenchat, P., Swasthaisong., Swasthaisong, S., Udomkijmongkol, S., & Romyen, L. (2025). Local Public Health Administration Conditions Before and After Transferring the Mission of Sub-District Health Promotion Hospitals to Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. *Journal of Local Governance and Innovation, 9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ค. (2565). *การจัดทำแผนและการจัดสรรงบกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนไปองค์การบริหารส่วนจังหวัด.*

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2553). *คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต การถ่ายโอนภารกิจสาธารณสุขให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.*

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร. (2565). *บันทึกตกลงความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครในด้านการสาธารณสุขมูลฐานและบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ.*

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร. (2566). *สรุปผลการติดตามการบริการสุขภาพปฐมภูมิภายหลังการถ่ายโอนสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.*

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2565). *ข้อตกลงการจัดสรรเงินระหว่างหน่วยบริการประจำกับหน่วยบริการปฐมภูมิถ่ายโอนจากกระทรวงสาธารณสุขไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายกระจายอำนาจฯ ปีงบประมาณ 2566.*

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. (2564). *ญัตติ เรื่อง ขอแถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครเพื่อรับทราบการขอรับถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.*

อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี, ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา, และกิตติพงษ์ เกิดฤทธิ์. (2566). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาตัวแบบระบบสุขภาพปฐมภูมิขององค์การบริหารส่วนจังหวัด: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง.* คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

อติญาณ์ ศรเกษตริน, ดาราวรรณ รองเมือง, รุ่งนภา จันทรา, ฉวีวรรณ ศรีดาวเรือง, อังสินี กันสุขเจริญ, วรวุฒิ แสงทอง, อินทิรา สุขรุ่งเรือง, สุชาดา นิ้มวัฒนากุล, และฐิตารีย์ เชื้อพราหมณ์. (2566). *สิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และความก้าวหน้าของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.* สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

อุดม ทุมโฆสิต, ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, วรพิทย์ มีมาก, วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, นิธินันท์ ธรรมากรนนท์, จันทรานุช มหากาญจนะ, หลี่ เหรินเหลียง, ประยงค์ เต็มชวาลา, รติพร ถึงฝั่ง, ภาวิณี ช่วยประคอง, สุรชัย พรหมพันธุ์, กรณ์ หุวะนันทน์, วิทยา โชคเศรษฐกิจ, สมศักดิ์ จึงตระกูล, อลงกต สารกาล, จิรวัฒน์ ศรีเรือง, และ สุพัฒน์จิตร ลาดบัวขาว. (2567). *การวิจัยประเมินผลนโยบายการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปสู่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนที่ 1 ความก้าวหน้าในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หลังได้รับการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Citation : พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง, ชาติชัย อุดมกิจมงคล, และ ละมัย ร่มเย็น. (2568). สภาพการบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่นก่อนและหลังการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, *9*(1), 211-234. https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.14